

σοσιαλιστική
δευτερά
πραξή

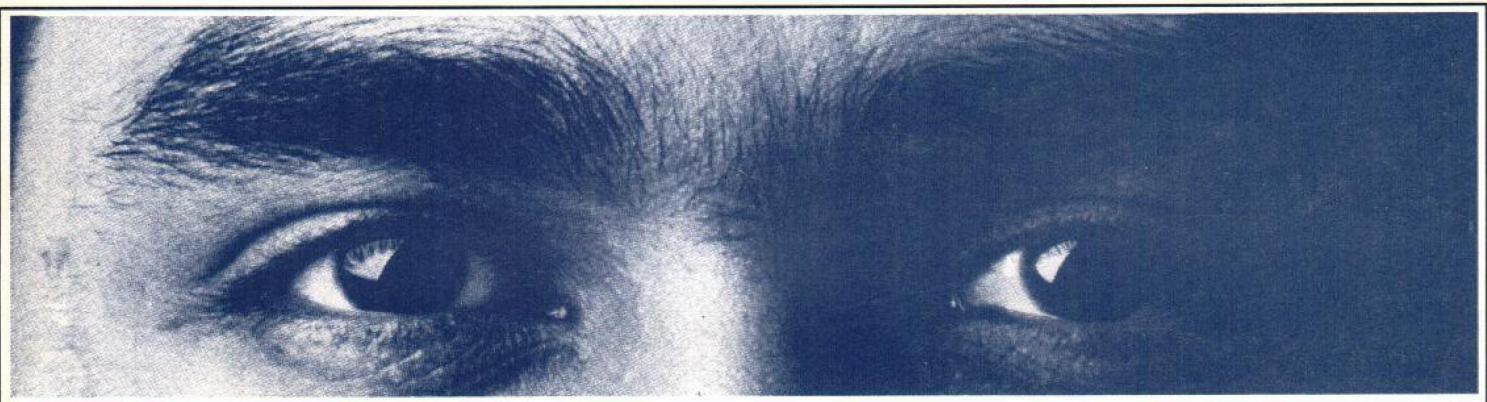
Μηνιαία Πολιτική Επιθεώρηση

Τεύχος 8 Αύγουστος '89 Δρχ. 200

Η Αριστερά σήμερα

Ανρί Λεφέθρος:
Ο μαρξισμός σήμερα

Μ. Ρεμπεριού:
Η Ευρώπη και ο σοσιαλισμός

Κ. Πλούμπης: Αδράνεια ή ανατροπή;

Γ. Πανταγιάς: Η «Άνοιξη» της πολιτικής

Θ. Μητσόπουλος: Συμβολικές συναντήσεις

Γ. Σκιαθίτης: Γκράμσι και αριστερά

Δ. Δασύλας: Ανατολική Ευρώπη

Δ. Σκιαθίτης: Παλαιστινιακό

Μελίνα: Τα τραγούδια της

Νέα Κοινωνικά Κίνηματα

Το οικολογικό κίνημα, το ριζοσπαστικό και αυτόνομο κίνημα της νεολαίας, το κίνημα για την απελευθέρωση της γυναικας, εκφράζουν σήμερα ζωντανές κοινωνικές δυνάμεις. Είναι η νέα πολιτική και υποκειμενική σύνθεση του σύγχρονου αριστερού και ριζοσπαστικού κινήματος.

Η «Άνοιξη» της Πολιτικής

του Γιώργου Πανταγιά

Το οικολογικό κίνημα, το ριζοσπαστικό και αυτόνομο κίνημα της νεολαίας, το κίνημα για την απελευθέρωση της γυναικας, έχουν αναδειχθεί σε νέα κοινωνικά και πολιτικά υποκείμενα σε όλες τις σύγχρονες και αναπτυγμένες χώρες.

Τα νέα αυτά υποκείμενα αυτοπροσδιορίζονται ταξικά και πολιτικά και έχουν πολιτογραφηθεί ως νέα κοινωνικά κίνηματα ή κινήματα κοινωνικής κριτικής.

Βασικά χαρακτηριστικά των νέων κοινωνικών κινημάτων είναι η έντονη ριζοσπαστικοποίηση τους, ο ρηξικελεύθερος κοινωνικός και πολιτικός λόγος, η διαταξική τους συγκρότηση, η απόδοση στην έννοια πολιτική διευρυμένη αντίληψη και η αυτονομία τους από τα παραδοσιακά κόμματα.

Η νέα κοινωνική πραγματικότητα

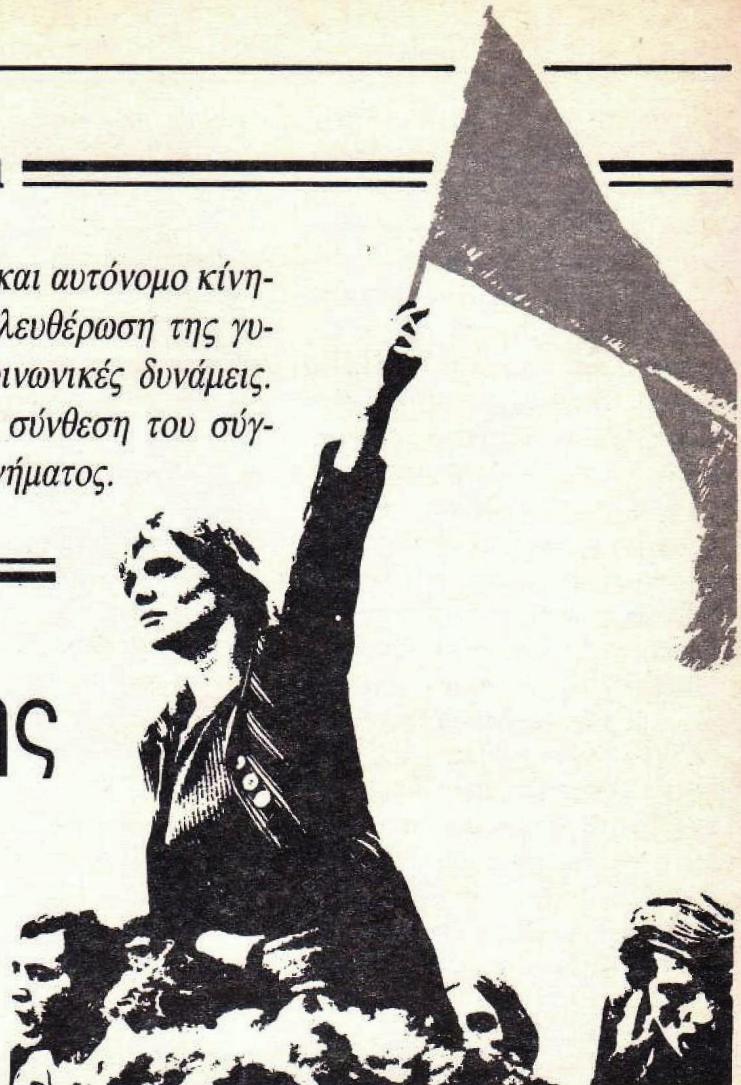
Αναφίσθητο γεγονός είναι ότι ο σύγχρονος και αναπτυγμένος κοινωνικά και τεχνολογικά κόσμος, βρίσκεται σε μια διαρκή διαδικασία αλλαγών και εξελίξεων. Σήμερα, ολοένα και περισσότερο, τις σύγχρονες κοινωνίες τις χαρακτηρίζουν νέα κοινωνικά, πολιτισμικά, τεχνολογικά και δομικά στοιχεία. Με σημαντικές επιδράσεις, στις μορφές κοινωνικής και οικονομικής οργάνωσης, στους χώρους των εργασιακών σχέσεων και της παραγωγικής διαδικασίας, στις μορφές απασχόλησης και εργασίας, στους τρόπους έκφρασης της πολιτιστικής δημιουργίας και πολιτισμικής ανάπτυξης, στο χώρο των επικοινωνιακών

μέσων και πληροφοριακών συστημάτων, στις μορφές κομματικής δράσης και πολιτικής οργάνωσης.

Κοινό χαρακτηριστικό γνώρισμα των αλλαγών αυτών είναι οι σημαντικές μεταβολές, που προκαλούν σε ολόκληρο το κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό και θεσμικό εποικοδόμημα, είναι οι νέες μορφές έκφρασης, οργάνωσης και πρακτικής. Οι αλλαγές αυτές:

- Σηματοδοτούν την υπέρβαση των σταδίου της βιομηχανικής οργάνωσης των αναπτυγμένων κοινωνιών. Οι γνωστές, μέχρι τώρα, μορφές ανάπτυξης και συγκρότησης των βιομηχανικών κοινωνιών, έχουν προσεγγίσει τα όρια εξάντλησής τους.

Στις κοινωνικά και οικονομικά αναπτυγμένες χώρες, από τα τέλη της δεκαετίας του '70, οι βιομηχανί-

κοί εργάτες δεν αποτελούν την πλειοψηφία των εργαζομένων, εκείνων δηλαδή που παρέχουν μισθωτή εργασία. Στις χώρες αυτές το 25%, περίπου, του ενεργού πληθυσμού απασχολείται στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας, ενώ το ποσοστό των απασχολουμένων στον τριτογενή και τεταρτογενή τομέα προσεγγίζει, σε πολλές περιπτώσεις, το ποσοστό του 60% του ενεργού πληθυσμού. Η ανάπτυξη και η αναδιάρθρωση του καπιταλιστικού συστήματος προκαλεί μεταλλάξεις στο χαρακτήρα και στη μορφή των σύγχρονων κοινωνιών.

Σήμερα, οι αλλαγές που έχουν προκληθεί σε αυτούς τους κοινωνικούς σχηματισμούς, οριοθετούν την αρχή των μεταβιομηχανικών κοινωνιών.

• Προκαλούν μεταλλαγές στις μορφές κοινωνικής οργάνωσης και ταξικής συγκρότησης. Η κοινωνία των 2/3 αποτελεί ορατή απειλή για όλες τις βιομηχανικά αναπτυγμένες κοινωνίες. Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης της δεκαετίας του '70 φορτώνονται στις πλάτες των ασθενέστερων, κοινωνικά και οικονομικά, στρωμάτων. Η κοινωνική αναδιάρθρωση των χωρών του «ώριμου» καπιταλισμού όξυνε, αντί να αμβλύνει, το ταξικό περιεχόμενο και λειτουργίες αυτών των χωρών, οδηγώντας σε συνθήκες κοινωνικής υποβάθμισης και εξαθλίωσης, ανεργίας, φτώχειας και περιθωρίου, το πιο αδύνατο ένα τρίτο της κοινωνίας. Η μαρξιστική ανάλυση των κοινωνικών τάξεων και στρωμάτων αποδεικνύεται ανεπαρκής ως μέθο-

δος ανάλυσης των ταξικών δυνάμεων και κοινωνικών συσχετισμών. Η κάθετη ταξική ανάλυση δεν είναι επαρκής μέθοδος για να κατανοήσουμε τις νέες κοινωνικές αλλαγές που προκαλεί η ανάπτυξη των μεταβιομηχανικών κοινωνιών. Η σημερινή κοινωνική διαστρωμάτωση έχει αναδείξει νέες κοινωνικές κατηγορίες και στρώματα, έχει αναδείξει νέα κοινωνικά υποκείμενα, πολλά από τα οποία έχουν διαταξική αναφορά και συγκρότηση.

• Ανατρέπουν τη σιγουριά και τη θεβαιότητα για τη νομοτελειακή αλλαγή των κοινωνιών του «ώριμου» καπιταλισμού. Τόσο η βίαιη κατάληψη «εξ εφόδου» των χειμερινών ανακτόρων, όσο και οι διάφορες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, δεν οδηγούν από μόνες τους στην αλλαγή των κοινωνικών σχηματισμών. Επίσης ανατρέπουν τη θεβαιότητα για τη νομοτελειακή κατάκτηση της «προόδου», που προκαλούν οι τεχνολογικές εξελίξεις. Η κοινωνική και τεχνολογική εξέλιξη δεν έχουν μονοσήμαντη κατεύθυνση προς την προόδο και την ευημερία. Δεν οδηγούν πάντα στην κοινωνική απελευθέρωση και χειραφέτηση του πολίτη. Η αποπτογράφηση της σημερινής κοινωνικής πραγματικότητας, επιβεβαιώνει ότι αυτή δεν παραμένει αδιατάρακτη, διαρκώς:

- Μεταβάλλει και τροποποιεί όλα τα κοινωνικά, πολιτισμικά, δομικά και θεσμικά της στοιχεία.
- Προκαλεί βαθιές αναδιαρθρώσεις και πρωτόγνωρες αλλαγές στο εποικοδόμημα και στη βάση.
- Αναδεικνύει νέα πολυσύνθετα και πολυδύναμα κοινωνικά υποκείμενα.
- Δημιουργεί νέες πολιτικές σταθερές, με χαρακτηριστικά τις κοινωνικές, αντιφάσεις, τα ιστορικά παράδοξα και τις ιδεολογικές αναστροφές.

Αν θέλουμε να εκφράσουμε με μία φράση τη σημερινή κοινωνική πραγματικότητα, θα λέγαμε «ότι τίποτα δεν είναι ίδιο όπως χθες».

Η δυναμική των νέων κοινωνικών κινημάτων

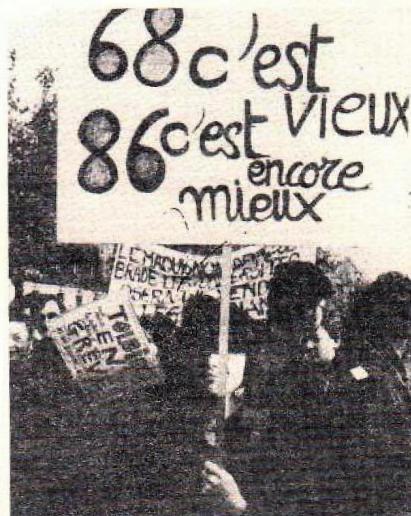
Η ανάδυση των νέων κοινωνικών κινημάτων ή κινημάτων κοινωνικής κριτικής στις σύγχρονες κοινωνίες, είναι αποτέλεσμα των παραπάνω μεταβολών.

Τα νέα κοινωνικά κινήματα ή κινήματα κοινωνικής κριτικής αναδείχθησαν μετά την επαναστατική έκρηξη που προκάλεσαν τα γεγονότα του Γαλλικού Μάη, το 1968, και αναπτύχθηκαν πάνω στο γόνιμο έδαφος που δημιούργησαν οι ιδέες στον ευρωπαϊκό χώρο. Ο επαναστατικός άνεμος που έφερε η έκρηξη του Μάη του '68, ήταν η μήτρα των νέων ριζοσπαστικών, κοινωνικών και πολιτικών κινημάτων σε ολόκληρο τον κόσμο.

Με τα συνθήματα «ζητάμε το αδύνατο», «η ουτοπία είναι ρεαλισμός» και «η φαντασία στην εξουσία» γραμμένα στους τοίχους της Σορβόνης, οι νέοι της Γαλλίας εξεγέρθηκαν ενάντια στην καπιταλιστική βαρβαρότητα της καταναλωτικής ευδαιμονίας, της αποξένωσης και αλλοτρίωσης, της πλήρους εμπορευματοποίησης των αναγκών και των αξιών, που δημιουργεί το καπιταλιστικό σύστημα. Η έκρηξη του Μάη δεν ήταν «κεραυνός εν αιθρίᾳ» ούτε ένα στιγμαίο γεγονός ούτε εντοπίζεται με μια χρονική και γεωγραφική ακρίβεια. Ο Μάης του '68 μπορεί να είχε ως αφετηριακό σημείο τη Γαλλία, οι διαστάσεις του όμως, οι ριζοσπαστικές του ιδέες, τα οράματα και οι πρακτικές του ξεπέρασαν τα σύνορα της Γαλλίας και λειτούργησαν σαν πολλαπλασιαστικοί πυροδότες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Τα ριζοσπαστικά κινήματα που αναδείχθηκαν μετά το Μάη προκάλεσαν αυθεντική επανάσταση στο μεταίχμιο δύο εποχών, με πολυσήμαντα ιδεολογικά και πολιτικά χα-

ρακτηριστικά. Καταγράφτηκαν σαν την μεγαλύτερη τομή που γνώρισε ο κόσμος, στη μεταπολεμική περίοδο. Σημάδεψαν το τέλος μιας εποχής και την αρχή μιας άλλης, πολυτάραχης εποχής σε ολόκληρο τον κόσμο. Καταγράφτηκαν σαν τη μεγάλη θύελλα, που σαρώνει τα πάντα με τις απρόβλεπτες συνέπειές της. Χωρίς να ανατρέψουν άμεσα θεσμοθετημένες πολιτικές εξουσίες, ανάτρεψαν παλιές θεβαιότητες, που είχαν μεταβληθεί σε παραλυτικές αμφιβολίες τόσο σε ζητήματα πολιτικής και ιδεολογίας, όσο και σε ζητήματα πολιτισμού, κουλτούρας, τρόπου ζωής, σκέψης και ανθρώπινης συμπεριφοράς, επιφέροντας έτσι βαθιές μεταβολές σε όλα τα επίπεδα.

Η έκρηξη του Μάη στη Γαλλία συνέπεσε και με άλλες νεανικές εξεγέρσεις σε χώρες της Δύσης, στη Γερμανία, στην Αμερική και στην Ιταλία με το «θερμό ιταλικό φθινόπωρο». Επίσης την ίδια περίοδο εμφανίζουν έντονη έξαρση οι κινητοποιήσεις των μαύρων στην Αμερική, που στηρίζονται στο μαύρο υποπρολεταριάτο, μαζί με τις εκδηλώσεις συμπαράστασης της Αμερικανικής νεολαίας στον αγωνιζόμενο λαό του Βιετνάμ, ενάντια στη «χάρτινη τίγρη», τον Αμερικανικό Ιμπεριαλισμό. Στην Αμερική και στην Αγγλία γνωρίζει μεγάλη ανάπτυξη το γυναι-

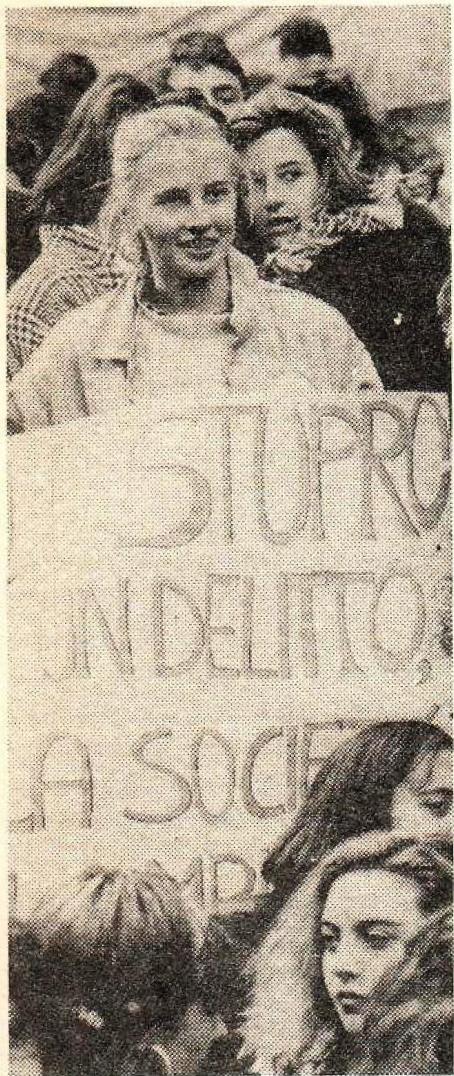
κείο κίνημα, παλεύοντας για την κατάχτηση της σεξουαλικής απελευθέρωσης των γυναικών.

Οι εξεγέρσεις αυτές οδηγούν στην ανάπτυξη ριζοσπαστικών και μαζικών κινημάτων νεολαίας, γυναικών και οικολόγων με χαρακτηριστικά την κοινωνική κριτική και την αμφισβήτηση, τη ριζοσπαστικοποίηση και την κοινωνικοποίηση της πολιτικής. Η «χαμένη τιμή» της πολιτικής και των οραμάτων, στο πρόσωπο των νέων κοινωνικών κινημάτων αναγεννιέται.

Τα κινήματα αυτά ήταν αποτέλεσμα της κρίσης που χαρακτηρίζει τόσο το καπιταλιστικό σύστημα, όσο και το παραδοσιακό εργατικό και αριστερό κίνημα.

Η ανάπτυξη των καπιταλιστικών κοινωνιών αναδείκνυε νέα πεδία κοινωνικής και πολιτικής σύγκρουσης. Ο χώρος της εκπαίδευσης, ο ελεύθερος χρόνος, η ανθρώπινη υπόσταση και αξιοπρέπεια, οι διαφορές ανάμεσα στα φύλα, η υποβάθμιση του περιβάλλοντος ήταν τα νέα πρόσφορα πεδία για την ανάπτυξη της κοινωνικής αμφισβήτησης και κριτικής. Επίσης σε αυτό συνέβαλε και η κρίση που χαρακτηρίζει τις χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού και το εργατικό κίνημα σε παγκόσμιο επίπεδο. Η κατάρρευση μύθων, η διάψευση των ελπίδων και προσδοκιών, που προκάλεσε η κρίση, και οι μορφές των κοινωνιών «σοβιετικού τύπου» τροφοδότησαν και ενίσχυσαν την κοινωνική αμφισβήτηση και κριτική.

Τα ριζοσπαστικά κινήματα της νεολαίας, των οικολόγων και των γυναικών, απορρίπτουν βασικές θέσεις, απόψεις και αξίες, στις οποίες στηρίχθηκε και αναπτύχθηκε η παραδοσιακή Αριστερά. Η φράση του Μάιο Τσε Τουνγκ «Η καταστροφή του παλιού φέρνει μέσα της την οικοδόμηση του νέου» στο πρόσωπο και στην πρακτική των νέων κοινωνικών κινημάτων θρίσκει την πλήρη της επαλήθευση.

Ο επαναπροσδιορισμός και η διεύρυνση της Πολιτικής

Ta νέα κοινωνικά κινήματα επαναπροσδιορίσαν την πρακτική, τις μορφές και το περιεχόμενο της πολιτικής. Τα κυρίαρχα χαρακτηριστικά τους είναι:

— Η άφρηση της εκπροσώπησης και η ανάδειξη θεσμοθετημένων μορφών άμεσης Δημοκρατίας.

— Η απόρριψη της iεραρχικής δομής και συγκρότησης και η καθιέρωση της αρχής της ανακλητότητας και της εναλλαγής στα διάφορα επίπεδα εκπροσώπησης και έκφρασης.

— Η ανάδειξη της καθημερινής

ζωής σε κυρίαρχο πεδίο πολιτικής και κοινωνικής διαπάλης.

— Η εισαγωγή της πολιτικής στον τρόπο της καθημερινής ζωής, στα προβλήματα της καθημερινότητας.

Η σχέση του ανθρώπου με το κοινωνικό του περιβάλλον, οι διαπροσωπικές σχέσεις, η σχέση ανάμεσα στη γυναίκα και στον άντρα, η σχέση μεταξύ των διευθύνων και διευθυνομένων, μεταξύ των διαδισκόντων και των διδασκομένων, ο τρόπος ζωής των ανθρώπων, η σχέση του χρόνου εργασίας με τον ελεύθερο χρόνο, είναι ζητήματα που θέτουν με ιδιαίτερη κοινωνική ευαίσθησία τα νέα κοινωνικά κινήματα. Χαρακτηριστικό γνώρισμα τους είναι η έντονη κοινωνική διάσταση που δίνει στο περιεχόμενο και στις μορφές της πολιτικής. Το κυρίαρχο τους σύνθημα «το ιδιωτικό είναι και πολιτικό» αυτό ακριβώς πιστοποιεί. Στη θέση του παλιού ερωτήματος, που έθετε το εργατικό κίνημα «Τι να κάνουμε», τα νέα κοινωνικά κινήματα έθεσαν το ερώτημα «Πώς να ζήσουμε». Τα νέα κοινωνικά κινήματα, όπως αναφέρει η Α. Χέλλερ, πιστεύουν ότι «οι βαθύτερες επαναστάσεις είναι οι επαναστάσεις στον τρόπο ζωής».

Τα νέα κοινωνικά κινήματα θεωρούν ως αναγκαίο «το μέτρο του πλούτου να πάψει να είναι ο χρόνος της εργασίας και να γίνει ο χρόνος έξω από την εργασία», όπως χαρακτηριστικά έλεγε ο Κ. Μαρξ. Με τις πράξεις τους, νέα κοινωνικά κινήματα επαληθεύουν την αναγκαιότητα διευρυμένης αντίληψης της πολιτικής, που πιστεύει ο Γκράμσι. Με την πρακτική τους τα κινήματα αυτά επανεισάγουν στις κοινωνικές και πολιτικές τους μάχες, τη μαρξιστική θέση για τις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων. Αυτές δεν είναι μόνο οι ποσοτικές εκφρασμένες, είναι και οι ποιοτικές ανάγκες, που δεν εκφράζονται πάντα.

Έτσι, τα αιτήματα των νέων

κοινωνικών κινημάτων:

— Δεν εξαντλούνται στη διεκδικηση καλύτερων οικονομικών αμοιβών, αλλά παλεύουν και για τη βελτίωση των εργασιακών σχέσεων και για τον εξανθρωπισμό της εργασίας.

— Δεν περιορίζονται στη διεκδικηση καλύτερης υλικοτεχνικής υποδομής στο χώρο της παιδείας, αλλά και κριτικά εξετάζουν και αμφισβητούν την προσφερόμενη μόρφωση και γνώση.

— Δεν ικανοποιούνται με την οικονομική βελτίωση του επιπέδου ζωής τους, αλλά επιδιώκουν και την ευρύτερη κοινωνική, πολιτιστική και μορφωτική αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής τους.

— Δεν υιοθετούν τις μορφές και το περιεχόμενο της πολιτικής, όπως την ασκούν τα παραδοσιακά κόμματα είτε μέσα από το σύστημα των πελατειακών σχέσεων είτε μέσα από διάφορους διοικητικούς και κατασταλτικούς κομματικούς μηχανισμούς, αλλά επιδιώκουν τον επαναπροσδιορισμό και τη διεύρυνση της έννοιας πολιτική.

Το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον

Τα νέα κοινωνικά κινήματα έκφρασαν, μ' έντονο ριζοσπαστισμό, την κοινωνική, πολιτική και οικολογική τους διαμαρτυρία για την καταστροφή του φυσικού, αισθητικού και κοινωνικού περιβάλλοντος. Η εκβιομηχάνηση των καπιταλιστικών κοινωνιών, αλλά και των κοινωνιών του υπαρκτού σοσιαλισμού, προκάλεσε βαθιές κοινωνικές αναδιαρθρώσεις και οικολογικές καταστροφές. Τα μοντέλα οικονομικής και βιομηχανικής ανάπτυξης, που επικράτησαν, χαρακτηρίζονταν από τη λατρεία της παραγωγής, τη θεοποίηση των οικονομικών μεγεθών, την ποσοτική αύξηση των δεικτών ανάπτυξης.

Η «ανάπτυξιακή ιδεολογία» και αντίληψη επικράτησε τόσο στις καπιταλιστικές κοινωνίες, όσο και στις κοινωνίες του υπαρκτού σοσιαλισμού. Τα αποτελέσματα των ανάπτυξιακών μοντέλων που επικράτη-

σαν στη Δύση και στην Ανατολή, ήταν η άναρχη οικονομική ανάπτυξη, η αύξηση της κεφαλαιοκρατικής συσσώρευσης, η αλόγιστη και απρογραμμάτιστη αποδυνάμωση των αγροτικών περιοχών, με αντίστοιχη μείωση του πρωτογενή τομέα, η άμετρη μεγέθυνση και εξάπλωση των μεγάλων βιομηχανικών πόλεων, η ανατροπή της οικολογικής ισορροπίας και η καταστροφή του φυσικού, αισθητικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.

Η ανατροπή της διαλεκτικής ισορροπίας στις σχέσεις ανθρώπων και φύσης, έχει θέσει σε κρίση την ίδια την υπόσταση του ανθρώπου, «ας μην αυτοκολακευόμαστε υπερβολικά με τη νίκη του ανθρώπου πάνω στη φύση, γιατί κάποτε μια τέτοια νίκη θα μας εκδικηθεί» έγραφε κάποτε ο Ένγκελς στη «Διαλεκτική της φύσης».

Σήμερα, στις βιομηχανικά αναπτυγμένες κοινωνίες, το πρόβλημα που δημιουργεί η καταστροφή του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος μετεξελίσσεται σε σημείο α-

ναφοράς και συνάντησης των νέων κοινωνικών κινημάτων.

Η γρήγορη ανάπτυξη του οικολογικού κινήματος των πράσινων, στον Ευρωπαϊκό χώρο, αποτελεί τη δυναμικότερη έκφρασης της κοινωνικής και πολιτικής διαμαρτυρίας για την καταστροφή του περιβάλλοντος.

Το κίνημα των πράσινων δεν είναι μόνο κίνημα κοινωνικής διαμαρτυρίας, αλλά είναι ένας νέος κοινωνικοπολιτικός χώρος, με νέους ορίζοντες και στόχους.

Η αναζήτηση μιας νέας διαλεκτικής σχέσης ανάμεσα στον άνθρωπο και στη φύση, η ανάπτυξη νέων μορφών πολιτικής και κοινωνικής έκφρασης, ο επαναπροσδιορισμός της πολιτικής, η ισόμετρη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη είναι οι βασικές πολιτικές και ιδεολογικές συναντεγμένες του οικολογικού κινήματος.

Θεωρία και Πράξη – Αύγουστος '89

Τα νέα κοινωνικά υποκείμενα

Me tην ανάδυση των νέων κοινωνικών κινημάτων, η παλιά μονοσήμαντη αντίληψη, που μας είχε κληρονομήσει το αριστερό κίνημα για τα υποκείμενα της κοινωνικής αλλαγής, ανατρέπεται στις σύγχρονες κοινωνίες, η παραδοσιακή εργατική τάξη δεν μπορεί να είναι το μοναδικό υποκείμενο της κοινωνικής αλλαγής, όπως ήταν στη φάση της συγκρότησης βιομηχανικών κοινωνιών.

Οι κοινωνικοί, οικονομικοί και δομικοί μετασχηματισμοί των κοινωνιών αυτών, αφενός έχουν τροποποιήσει το ρόλο και το χαρακτήρα των κοινωνικών και πολιτικών υποκειμένων και αφετέρου έχουν αναδείξει νέα υποκείμενα.

Το πέρασμα από τη βιομηχανική, στη μεταβιομηχανική κοινωνία δημιουργεί νέες κοινωνικές κατηγορίες και στρώματα, τα οποία εισβάλλουν δυναμικά στη σύγχρονη κοινωνική και πολιτική διάταξη. Σταδιακά τα νέα κοινωνικά κινήματα αναδεικνύονται σε νέα υποκείμενα που διευρύνουν το μπλοκ των δυνάμεων κοινωνικής αλλαγής στις σύγχρονες κοινωνικές αλλαγής στις σύγχρονες κοινωνίες.

χρονες κοινωνίες.

Ο επαναπροσδιορισμός των υποκειμένων, της κοινωνικής αλλαγής, όπως είναι φυσικό, προκαλεί και επαναπροσδιορισμό του χαρακτήρα και της φύσης των αλλαγών που χρειάζεται η ανθρωπότητα στην προοπτική της πολιτικής και κοινωνικής χειραφέτησής της.

Ο σοσιαλιστικός μετασχηματισμός μιας αναπτυγμένης κοινωνίας, δε σημαίνει ανάπτυξη των παραγωγικών της δυνάμεων, όπως πίστευε για πολλά χρόνια το παραδοσιακό αριστερό κίνημα.

Σοσιαλισμός, έλεγε ο Κ. Μαρξ, «είναι το κίνημα που καταργεί την υπάχουσα τάξη πραγμάτων». Αυτό σημαίνει ότι οποιαδήποτε προσπάθεια σοσιαλιστικής αλλαγής, πρέπει να στοχεύει στην πραγματοποίηση

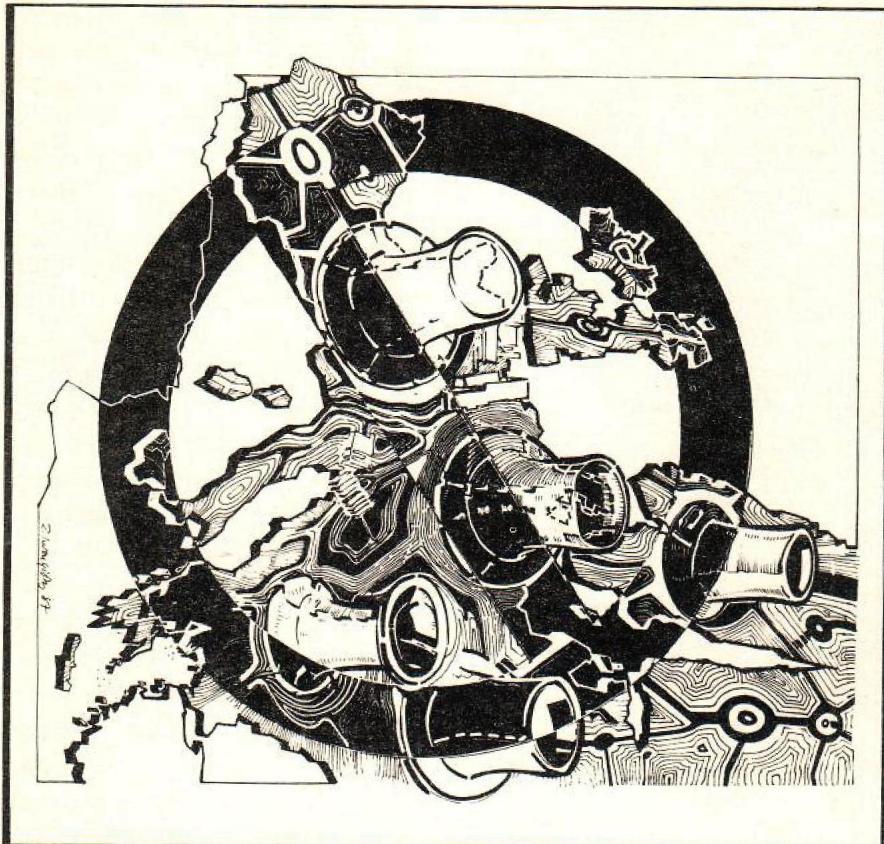
βαθιών τομών στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές δομές, που στηρίζουν και αναπαράγουν το καπιταλιστικό σύστημα εκμετάλλευσης και αλλοτρίωσης.

Η πολυμορφία των νέων κοινωνικών κινημάτων, οι σύγχρονες ιδέες και ριζοσπαστικές προτάσεις που αυτά προωθούν, διευρύνουν την πολιτική και τις σχέσεις της με την κοινωνία, ανασυνθέτουν το ριζοσπαστικό κοινωνικό τους λόγο και τις σχέσεις του με τα σύγχρονα πολιτικά υποκείμενα, επαναπροσδιορίζουν την έννοια και το περιεχόμενο της Αριστεράς:

— Διευρύνουν την πολιτική και τις σχέσεις της με την κοινωνία.
— Ανασυνθέτουν το ριζοσπαστικό κοινωνικό τους λόγο και τις σχέσεις του με τα σύγχρονα πολιτικά υποκείμενα.

— Επαναπροσδιορίζουν την έννοια και το περιεχόμενο της Αριστεράς και τις σχέσεις της με τα νέα κοινωνικά υποκείμενα, που δημιουργεί η κοινωνική εξέλιξη στις σύγχρονες κοινωνίες.

Hη πολυμορφία των νέων κοινωνικών κινημάτων, οι σύγχρονες ιδέες και ριζοσπαστικές προτάσεις που αυτά προωθούν, διευρύνουν την πολιτική και τις σχέσεις της με την κοινωνία, ανασυνθέτουν το ριζοσπαστικό κοινωνικό τους λόγο και τις σχέσεις του με τα σύγχρονα πολιτικά υποκείμενα, επαναπροσδιορίζουν την έννοια και το περιεχόμενο της Αριστεράς.

Νέα κοινωνικά κινήματα και Ευρωαριστερά

Ο χαρακτήρας και η προβληματική των νέων κοινωνικών κινημάτων, θέτουν θεμελιώδη ζητήματα, που αφορούν τη φυσιογνωμία, την πολιτική, τη στρατηγική και τον προσανατολισμό των κομμάτων της Αριστεράς.

Οι προσπάθειες επαναπροσδιορισμού της ιδεολογικής φυσιογνωμίας και της πολιτικής ταυτότητας, που επιχειρούν οι δυνάμεις της Αριστεράς στην Ευρώπη, πρέπει να εμπλουτιστούν από την πολιτική κουλτούρα, την προβληματική και τις θέσεις των νέων κοινωνικών κινημάτων.

Η Αριστερά πρέπει να αναγνωρίσει στο πρόσωπο των νέων κοινωνικών κινημάτων, τα νέα υποκείμενα της κοινωνικής και σοσιαλιστικής αλλαγής.

Η συνάντηση και η συμπόρευση όλων των ρευμάτων της ευρύτερης Αριστεράς, των σοσιαλιστών, των κομμουνιστών και των ριζοσπαστών, είναι βασικός όρος για να κατακτήσει η Αριστερά την ιδεολογική, πολιτική και κοινωνική της ηγεμονία στις σύγχρονες Ευρωπαϊκές χώρες, και να μετεξελιχθεί σε μια Αριστερά κοινωνικά μαχόμενη και ριζοσπαστική, πολιτικά αποτελεσματική και φερρέγγυα, ιδεολογικά ανανεωμένη και σύγχρονη.

Η συνάντηση των νέων κοινωνικών κινημάτων με τις δυνάμεις της σύγχρονης Αριστεράς είναι το μεγάλο ζητούμενο ενός πλούσιου διαλόγου και γόνιμου προβληματισμού, που έχει ξεκινήσει και αναπτύσσεται στο χώρο των δυνάμεων της Ευρωπαϊκής Αριστεράς. Ο διάλογος αυτός έχει βασικό στόχο τον επαναπροσδιορισμό της Αριστεράς και τη συγκρότηση ενός νέου πολιτικοκοινωνικού ρεύματος, στο χώρο της Ευρώπης, της Νέας Ευρωπαϊκής Αριστεράς ή της Ευρωαριστεράς.

Οι δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Αριστεράς στη σημερινή νέα κοινωνική πραγματικότητα, οφείλουν να υπερβούν τις ιστορικές διαιρέσεις του παρελθόντος, το ιστορικό σχίσμα ανάμεσα στις δυνάμεις της Β' και Γ' Διεθνούς, οφείλουν να συνδιαλλαγούν με τα νέα κοινωνικά κινήματα.

Η συνάντηση και η συμπόρευση όλων των ρευμάτων της ευρύτερης Αριστεράς, των σοσιαλιστών, των κομμουνιστών και των ριζοσπαστών, είναι βασικός όρος για να κατακτήσει η Αριστερά την ιδεολογική, πολιτική και κοινωνική της ηγεμονία στις σύγχρονες Ευρωπαϊκές χώρες, και να μετεξελιχθεί σε μια Αριστερά κοινωνικά μαχόμενη και ριζοσπαστική, πολιτικά αποτελεσματική και φερρέγγυα, ιδεολογικά ανανεωμένη και σύγχρονη.

Θεωρία και Πράξη – Αύγουστος '89